

Projekt

z dnia 21 lutego 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KROŚNIE ODRZAŃSKIM**

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2024 – 2027.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 535, 289 i 1606) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2024 – 2027, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KROSNO
ODRZAŃSKIE NA LATA 2024 - 2027

Spis treści:

1. Założenia Programu i jego adresaci.
2. Dane dotyczące przemocy w rodzinie w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2021 - 2023.
3. Cele i zadania Programu.
4. Podmioty oraz instytucje realizujące Program.
5. Realizacja Programu.
6. Monitoring i ewaluacja Programu.

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMU I JEGO ADRESACI

1.1. Założenia Programu

Przemoc domowa stanowi zjawisko powszechnie występujące w naszym społeczeństwie. Niestety wciąż jeszcze pozostaje w ukryciu „czterech ścian domów”. Przemoc dotyka rodziny o różnym statusie społecznym i ekonomicznym, a nie jak dotychczas sądzono, wyłącznie rodziny dysfunkcyjne. Coraz częściej sprawcami przemocy są osoby z wyższym wykształceniem, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane oraz szanowane przez innych. Gradacja zjawiska przemocy domowej i jego destrukcyjny wpływ na jednostkę stanowi niebagatelny problem społeczny. Dlatego jednym z głównych zadań polityki społecznej w naszym kraju jest przeciwdziałanie przemocy domowej.

Przemocą domową, w świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jest jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W celu minimalizacji zjawiska przemocy domowej oraz łagodzenia jej skutków ważna jest szybkość reagowania odpowiednich służb na ujawniane przypadki i podejmowanie wszelkich dostępnych działań. Będzie to możliwe dzięki zaplanowanemu i dobrze zorganizowanemu systemowi. Orężem przed przemocą jest również wysoka świadomość praw każdego człowieka w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, a także poszanowania godności ludzkiej.

Założeniem Programu jest rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, a także zmiana postaw społecznych wobec tego zjawiska poprzez eliminowanie mitów i stereotypów na temat przemocy domowej, szczególnie tych, które służą jako argument do stosowania przemocy lub do jej usprawiedliwiania, ukrywania czy bagatelizowania.

Program Przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2024 – 2027 wpisuje się w założenia Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętego uchwałą nr XXXIII/315/2009 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 marca 2009 r.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1.2. Adresaci Programu

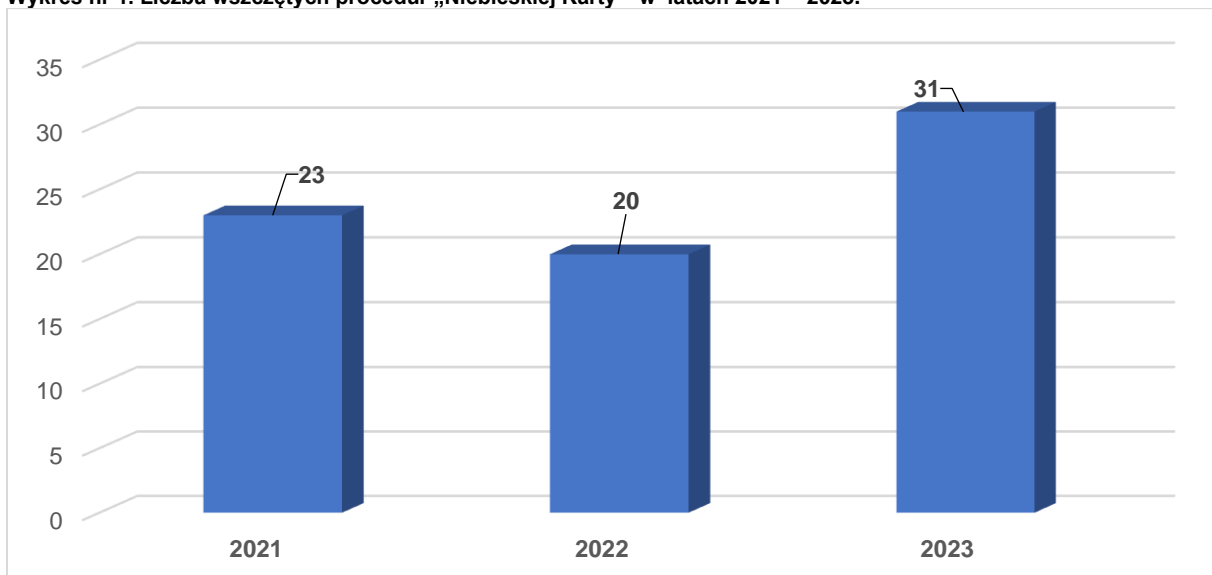
Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2024 - 2027 skierowany jest do:

- osób doznających przemocy domowej,
- sprawców przemocy domowej,
- świadków przemocy domowej,
- społeczności lokalnej.

2. DANE DOTYCZĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KROSNO ODRZAŃSKIE W LATACH 2021 - 2023

Z danych Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wynika, że w 2022 r. liczba wszczętych na terenie Gminy procedur Niebieskiej Karty w stosunku do roku 2021 zmniejszyła się. Natomiast w 2023 r. liczba Niebieskich Kart w stosunku do 2022 r. zwiększyła się o 35%.

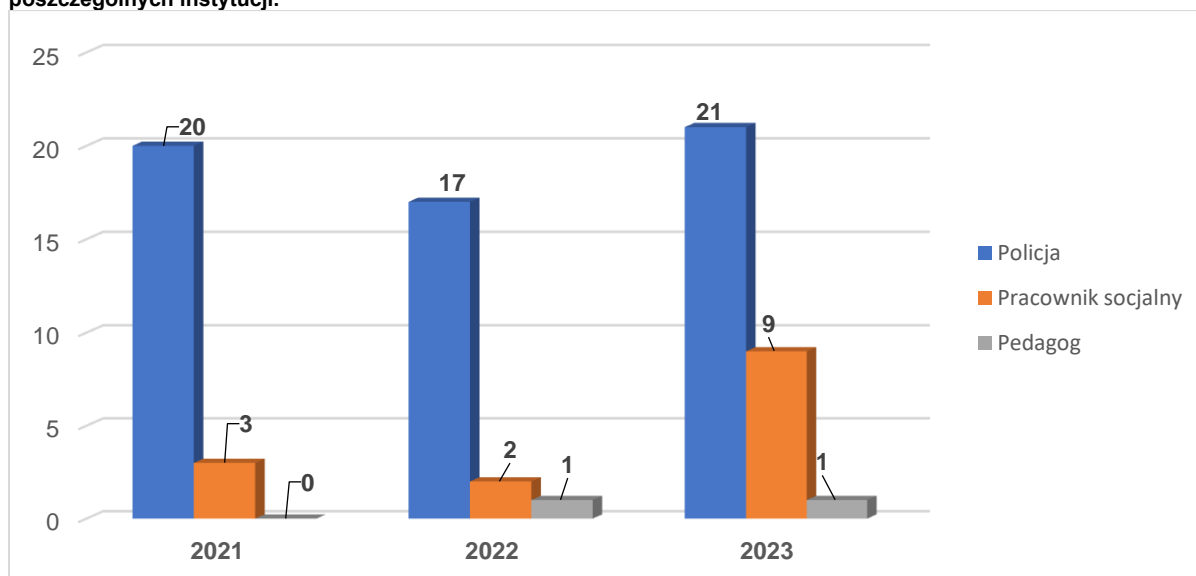
Wykres nr 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w latach 2021 – 2023.

Źródło: dane Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Z analizy dokumentacji Zespołu interdyscyplinarnego wynika, że procedurę „Niebieskiej Karty” w Gminie Krosno Odrzańskie w latach 2021 – 2023 najczęściej wszczynali funkcjonariusze Policji. Grupa ta w 2021 r. założyła 87% wszystkich Niebieskich Kart, w 2022 r. - 85%, a w 2023 r. - 68%. Zaznaczyć należy, że w 2023 r., w stosunku do lat 2021-2022 znacznie zwiększyła się liczba osób zgłaszających przemoc domową bezpośrednio u pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim. Liczba tak założonych Niebieskich Kart w 2023 r. była o 67% większa niż w 2021 r. oraz o 78% większa niż w 2022 r.

Wykres nr 2. Liczba formularzy „Niebieskiej Karty – A” założonych w latach 2021 - 2023 przez przedstawicieli poszczególnych instytucji.

Źródło: dane Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Według danych Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2021 - 2023 r. procedurą „Niebieskiej Karty” objęto większą liczbę rodzin zamieszkujących w Gminie teren miejski niż wiejski.

Tabela nr 1. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w latach 2021 - 2023 w Gminie z podziałem na teren miejski oraz wiejski.

Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”			
Rok	Miasto	Wieś	Ogółem w Gminie
2021	18	5	23
2022	14	6	20
2023	18	13	31

Źródło: dane Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Z danych Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej wynika, że w 2021 r. nie wystąpił żaden przypadek założenia Niebieskiej Karty z powodu podejrzenia przemocy wobec dziecka. Natomiast w 2023 r. liczba przypadków Niebieskiej Karty, w których jako osobę doznającą przemocy wskazano dziecko, była wyższa niż w 2022 r.

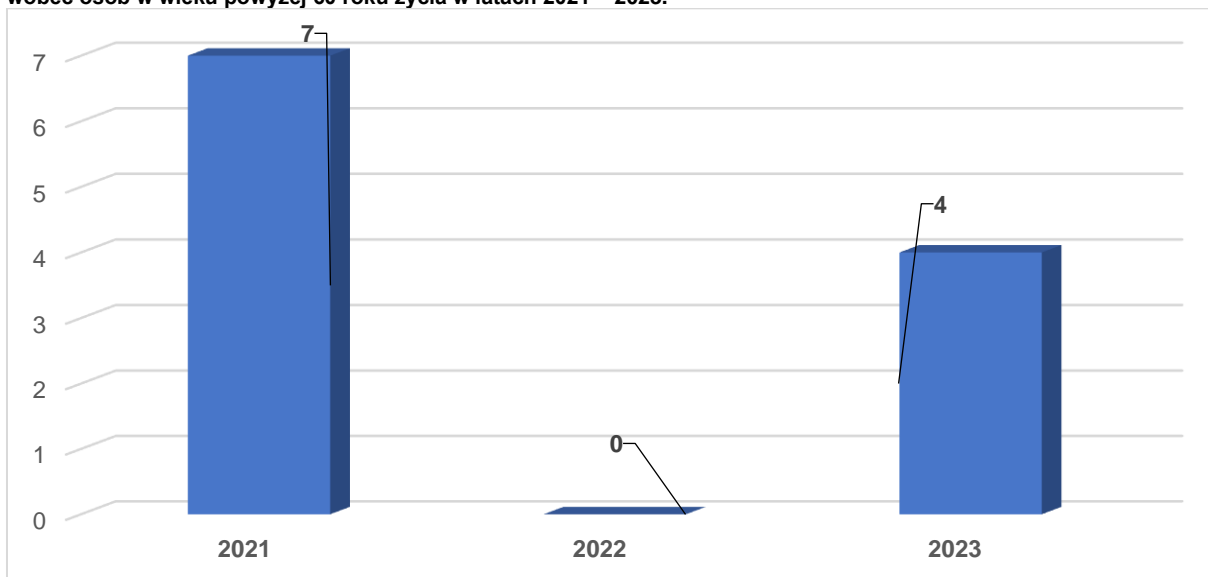
Tabela nr 2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka w latach 2021 – 2023.

Przypadki podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka	
Rok	Liczba rodzin
2021	0
2022	1
2023	2

Źródło: dane Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Jak wynika z poniższego wykresu, liczba rodzin z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec osób w wieku powyżej 60 roku życia w Gminie w latach 2021 i 2023 kształtuje się na podobnym poziomie. Natomiast w roku 2022 takie przypadki nie wystąpiły.

Wykres nr 3. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” z przypadkiem podejrzenia stosowania przemocy wobec osób w wieku powyżej 60 roku życia w latach 2021 – 2023.

Źródło: dane Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

3. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie oraz wypracowanie zintegrowanego systemu pomocy dla osób zagrożonych przemocą, bądź uwikłanych w przemoc domową.

Cele szczegółowe oraz planowane działania:

3.1. Interdyscyplinarna współpraca lokalnych podmiotów poprzez:

- 1) wypracowanie procedur interwencji w przypadku podejrzenia przemocy domowej;

- 2) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i podejmowanie działań mających na celu jej powstrzymanie;
- 3) wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy;
- 4) kierowanie członków rodzin uwikłanych w przemoc do poradnictwa specjalistycznego.

3.2. Podniesienie społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy poprzez:

- 1) aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy;
- 2) publikowanie na stronach internetowych gminnych instytucji materiałów dotyczących zjawiska przemocy oraz informacji o lokalnym systemie wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej;
- 3) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m. in. poprzez organizowanie zajęć, warsztatów i dyżurów specjalistów;
- 4) promowanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania czasu wolnego z pominięciem zachowań agresywnych;
- 5) promowanie postaw rodzicielskich pozbawionych agresji;
- 6) dystrybucja informatorów/ulotek/broszur zawierających podstawową wiedzę o zjawisku przemocy domowej, możliwościach działań wspierających oraz funkcjonujących instytucjach.

3.3. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy poprzez:

- 1) prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”;
- 2) podejmowanie działań interwencyjnych;
- 3) kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 4) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 5) nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji;
- 6) wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne i edukacyjne.

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. Podmioty oraz instytucje realizujące Program

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Z doświadczenia zdobytego podczas realizacji poprzedniego Programu wynika, że skuteczne wypracowanie zintegrowanego systemu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej będzie możliwe jedynie poprzez włączenie się w działania przez lokalne podmioty oraz instytucje, m.in.:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim;

- 2) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) organizacje pozarządowe;
- 4) placówki oświatowe;
- 5) Komendę Powiatową Policji;
- 6) placówki służby zdrowia;
- 7) Prokuraturę Rejonową w Krośnie Odrzańskim;
- 8) kuratorskie służby sądowe;
- 9) Żandarmerię Wojskową.

4.2. Sposób realizacji Programu

Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2023 - 2027 będzie miał charakter interdyscyplinarny. Założone w Programie cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat. Program ma przyczynić się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej, dlatego też istotne jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i wdrażanie działań profilaktycznych wśród lokalnej społeczności.

Cele działań i przewidywane efekty realizacji Programu odnoszą się do:

- profilaktyki – oznaczającej zapobieganie przemocy poprzez promowanie wartości prorodzinnych, właściwych modeli wychowawczych oraz rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- edukacji – jako przekazywanie wiedzy na temat przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy;
- wspierania – poprzez udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej.

5. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

5.1. Wskaźniki realizacji działań:

- 1) liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”;
- 2) liczba rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów;
- 3) liczba monitorowanych rodzin dotkniętych przemocą;
- 4) liczba materiałów informacyjnych dotyczących przemocy domowej przekazanych mieszkańcom Gminy;
- 5) liczba przeprowadzonych zajęć profilaktycznych dla dzieci;
- 6) liczba inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej podjętych wspólnie przez lokalnie działające podmioty;
- 7) liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

5.2. Monitoring Programu

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie bieżącej analizy realizowanych zadań ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Program zostanie wdrożony przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Ocena stopnia realizacji Programu odbywać się będzie na podstawie rocznych sprawozdań przedkładanych Burmistrzowi Krosna Odrzańskiego przez Przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego.

5.3. Źródła finansowania Programu

Finansowanie Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2024 - 2027 dokonywane będzie ze środków własnych Gminy oraz źródeł zewnętrznych.

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).

W związku z istotnymi zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw zasadne było opracowanie nowego Programu.

Poprzedni Gminny program przeciwdziałania przemocy obejmował lata 2021 – 2025. Przyjęty został jednak w ówczesnym stanie prawnym i obecnie nie spełnia warunków wynikających z aktualnych przepisów, m.in. w zakresie nazewnictwa zjawiska przemocy.

Zgodnie z art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej „do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Uchwała powoduje skutki finansowe dla budżetu Gminy.

Środki na finansowanie działań w kolejnych latach będą planowane na podstawie harmonogramu realizacji Programu.

W 2024 r. środki na zadanie przeciwdziałania przemocy domowej wynoszą 1 500,00 zł i znajdują się w rozdziale 85205.